

14 okt 2008 -17:46

Verklaring van de regering over haar algemeen beleid

De crisis aanpakken, zekerheid en vertrouwen geven

De crisis aanpakken, zekerheid en vertrouwen geven

Mijnheer de Voorzitter,
Dames en Heren,

We beleven stormachtige tijden. De grootste financiële crisis van de jongste honderd jaar. Haar omvang en draagwijdte zijn zonder voorgaande. Zij treft de hele wereldeconomie. In tal van landen daveren financiële instellingen op hun grondvesten. Ook ons land bleef er niet gespaard van. De geglobaliseerde economie toont haar kwetsbaarheid.

De gevolgen van de financiële crisis laten zich voelen op de rest van de economie. De groei valt terug, bedrijven kondigen drastische herstructureringen aan, mensen dreigen hun job te verliezen, de koopkracht komt nog meer onder druk. Ook de overheidsfinanciën ondervinden een negatieve weerslag.

De mensen zijn ongerust. Zij vrezen voor hun inkomen en voor hun toekomst. In deze context moeten wij hen weer zekerheid, weer vertrouwen geven. Door snel en krachtig op te treden. Door in deze woelige tijden een veilig baken en – indien nodig – de laatste reddingsboei te zijn. Daarom heeft de federale regering er de voorbije weken alles aan gedaan om onze financiële instellingen veilig te stellen. Het belang van de gewone rekeninghouders en de kleine spaarders, de werkgelegenheid in de sector en de kleine aandeelhouders stonden en staan voorop. De bevolking moet worden beschermd voor de gevolgen van bepaalde avonturen en excessen in de financiële sector. Met aandrang doe ik een oproep voor meer ethisch besef bij bepaalde bankiers, bestuurders en managers. Dringende maatregelen zijn nodig om het vertrouwen in het systeem te herstellen en het beter te reguleren.

Het merendeel van de financiële instellingen is Europees vertakt, sommige zelfs mondiaal. De problemen zijn gelijklopend in heel Europa. Meer samenwerking tussen lidstaten is noodzakelijk. In de voorbije weken werden nationale maatregelen in verspreide slagorde genomen. Er is een internationaal probleem, maar er is geen internationale instantie om het aan te pakken. Wij hebben een dringend antwoord geboden op acute noden, en wij hebben dat in nauwe samenwerking met onze buurlanden gedaan. Onze aanpak wordt nu Europees gevolgd. Op de Europese Top van morgen en overmorgen zal ik dan ook, net zoals zondag in Parijs, met overtuiging een Europees beleid ter zake bepleiten. Maar intussen nemen wij zelf de nodige maatregelen en hebben wij een wetsontwerp ingediend tot instelling van een Staatswaarborg om het vertrouwen te herstellen. Wij vragen het Parlement om dat wetsontwerp vandaag nog goed te keuren.

Sta me toe hier ook een woord te zeggen over de penibele situatie van duizenden Belgische klanten van de Luxemburgse Kaupthing-bank. Ik heb er samen met minister Reynders bij de Luxemburgse premier Juncker op aangedrongen dat Luxemburg het bedrag van de deposito's dat wordt gewaarborgd minstens optrekt tot 50.000 euro zoals vorige week op Europees niveau is afgesproken. Morgenvroeg heb ik

trouwens, samen met een delegatie van Kaupthing-kanten, een afspraak met de Luxemburgse eerste minister om de situatie van Kaupthing te bespreken.

Er zijn belangrijke hervormingen nodig om de zwakheden van de financiële markten en de reguleringsmechanismen te verhelpen. Om geloofwaardige en duurzame maatregelen te nemen, mogen we evenwel niet overhaast en ondoordacht te werk gaan.

Rating agentschappen moeten verantwoording geven en bepaalde financiële technieken en instrumenten moeten beter worden gereguleerd.

Europa moet hierin een voortrekkersrol spelen. België pleit voor de oprichting van een onafhankelijke Europese regulator. In samenwerking met de Europese Centrale Bank kan die de werking van de nationale regulatoren optimaliseren. De oprichting van een Europees Interventiefonds dat systemische banken die internationaal opereren moet kunnen financieren in geval van solvabiliteitsproblemen, moet worden onderzocht.

De financiële crisis heeft ook gevolgen voor de KMO's, de grote ondernemingen en de particulieren. Zij krijgen te kampen met een gebrek aan of schaarste van liquiditeiten op de markten. Beslissingen van de eurogroep om het vertrouwen in de interbancaire markten te vergroten, zijn in dat opzicht essentieel. Aan de Europese Investeringsbank werd gevraagd om vanaf 2009 een funding-programma ten bedrage van 30 miljard euro te verhogen. Deze stappen zullen op heel korte termijn worden aangevuld met andere maatregelen, en dit zowel op nationaal als op Europees niveau.

Ten slotte zou het Bazel II-comité de impact en de eventuele lacunes van het regelgevende kader opnieuw moeten evalueren. Ook zullen bepaalde boekhoudkundige regels moeten worden herzien wegens hun impact op de stabiliteit van de banken in crisissituaties. In dat opzicht moeten de zogenaamde marked to market regels opnieuw worden onderzocht.

Dat deze initiatieven in een internationaal kader moeten gebeuren, hoeft uiteraard niet te beletten dat er ook op nationaal niveau snel maatregelen worden genomen. Drie maatregelen dringen zich op:

- ten eerste, een hogere transparantie van de beloningen in het kader van een betere corporate governance van ondernemingen. De regering zal het systeem van de gouden handdruk reglementeren om bepaalde ontsparingen te vermijden.
- ten tweede, een balans opmaken van het onlangs hervormde toezicht op de financiële sector en de financiële diensten door de CBFA en de NBB, en de interne controle versterken.
- ten slotte zetten wij de inspanningen voort voor een doeltreffende informatie en bescherming van de spaarders, zowel wat betreft financiële producten als verzekeringsproducten.

Mijnheer de Voorzitter,

Dames en heren,

De regering stelt u vandaag de hoofdlijnen van een geloofwaardig en krachtig sociaaleconomisch beleid voor. Zij doet, in uiterst moeilijke budgettaire omstandigheden, grote inspanningen om de koopkracht van de mensen en het concurrentievermogen van de bedrijven te ondersteunen. We willen niet dat dit leidt tot het opbouwen van grote deficits en budgettaire lasten voor de toekomst: als een goede huisvader

vermijden wij dat de overheidsfinanciën ontsporen.

De economische groeivertraging laat zich plots en bruusk voelen. De groeivoorzichten zijn gehalveerd in een jaar tijd. Het planbureau voorspelt 1,2%, en sommige internationale instellingen gaan er zelfs van uit dat de groei volgend jaar volledig stilvalt. Dat staat in schril contrast met een gemiddelde groei van 2,3% over de afgelopen 10 jaar. Tien jaar waarin het saldo gemiddeld met 0,1% per jaar verbeterde. Het realiseren van een begrotingsevenwicht, tegen de achtergrond van een uitzonderlijk zwakke conjunctuur, is dan ook geen evidentie.

Hoewel onze economie grondig door elkaar wordt geschud, houdt de regering het begrotingsbeleid op koers. We dienen een begroting in evenwicht in. Dat is – ik herhaal het – in de huidige omstandigheden, met de financiële crisis en een dreigende economische recessie, helemaal niet evident. We zijn een van de weinige Europese landen met een evenwichtsbegroting.

De begroting legt de basis van een structureel begrotingsoverschot, zodat wij onze schuldratio in de toekomst verder kunnen terugdringen. Wij kunnen in deze tijden van onzekerheid de broeksriem niet nóg forser aantrekken. Dat zou het consumentenvertrouwen en de concurrentiekracht van de ondernemingen nog verder aantasten.

Wij hebben meer dan ooit nood aan een betrouwbare en doelmatige overheid om op te treden, om te omkaderen en om vertrouwen en zekerheid te geven. Internationale benchmarking zal ons in staat stellen om de werking van de overheidsdiensten te optimaliseren. Om onze personeelsuitgaven beter te beheersen en in te zetten. Doorgedreven informatisering leidt tot efficiëntiewinsten en een vermindering van de administratieve lasten.

In deze moeilijke, onzekere tijd gaan wij de fiscale en parafiscale druk niet verhogen. Wel roepen we alle overheden in dit land, ook de gemeenschappen en gewesten en de lokale besturen, op om bij te dragen aan de gezondmaking van de overheidsfinanciën.

De moeilijke begrotingssituatie is geen excuus om geen oog te hebben voor de noden van de bevolking. De forse stijging van de energie- en voedselprijzen. De druk daardoor op het gezinsbudget. De job van mensen die in gevaar komt.

Ons antwoord is duidelijk. We ondersteunen met deze begroting verder de koopkracht. Door ons economisch draagvlak en de concurrentiekracht van onze bedrijven te versterken. Gezonde ondernemingen creëren immers jobs, en meer jobs betekent meer koopkracht. Door het werkgelegenheidsbeleid te versterken. Maar ook door een steun te geven aan wie het moeilijker heeft. We richten onze inspanningen vooral op de lage en middeninkomens.

95% van onze ondernemingen is een KMO. Wij hebben een pakket van 37 maatregelen uitgewerkt om hen de kans te geven hun groeimogelijkheden ten volle te benutten. Dit concreet plan heeft als doel nieuwe ondernemingen op te richten en verder te ontwikkelen, tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde veiligheidsnoden van ondernemers en de relatie tussen de overheid en de KMO's te verbeteren, ook wat betreft de arbeidsmarkt. Het plan wil ook diegenen die hun lot in eigen handen nemen, een sociaal statuut aanbieden dat in verhouding staat tot de risico's die zij nemen.

We moeten onze kenniseconomie verder versterken met bijzondere aandacht voor de digitale kloof. Meer dan ooit moet de samenwerking van alle betrokkenen – overheden, bedrijven, wetenschappelijke

instellingen – daartoe worden aangezwengeld. Daarom blaast de regering het “Forum Onderzoek en Innovatie” nieuw leven in. Wij roepen de sociale partners op om werk te maken van het engagement 1,9% van de loonsom te investeren in opleiding.

Vrije en eerlijke concurrentie is cruciaal voor onze economie. Een correcte en transparante werking van de markt waarborgt de beste prijzen en beschermt de consument. De regering zal een wetsontwerp indienen dat de omkadering van de handelspraktijken moderniseert, met een evenwichtige aanpak tussen de bescherming van de consument, de economische ontwikkeling van de sector en de zelfstandige handel.

Prijsafspraken en misbruiken van machtspositie moeten streng worden aangepakt met krachtige mededingingsorganen en een prijzenobservatorium. De regering zal voor het einde van het jaar voorstellen uitwerken voor een tijdige en correcte omzetting van de derde Postrichtlijn. We houden daarbij rekening met de geografische dekking, de verdeelfrequentie en de arbeidsvoorwaarden van het personeel. Bovendien waarborgen wij gelijke spelregels voor alle huidige en toekomstige operatoren. Maatregelen worden genomen om de werkgelegenheid te beschermen. De Post zal aangewezen worden als universele dienstverlener vanaf 2011. De financiering van deze universele dienst zal door de overheid worden gegarandeerd hetzij met redelijke bijdragen vanwege de operatoren, hetzij met staatsmiddelen, hetzij met een combinatie van beide. Ook het BIPT wordt versterkt.

Traditioneel volgt de evolutie van de werkloosheid de economische situatie met een vertraging van enkele kwartalen. We moeten jobs beveiligen door de werkzoekenden te ondersteunen, door te investeren in innovatie en opleiding, en door onze concurrentiekracht te versterken. Daarom treden voor het einde van het jaar in het kader van een strategie voor de werkgelegenheid nieuwe maatregelen in werking, met drie doelstellingen: meer mensen aan het werk door een betere activering, verlaging van de lasten op arbeid en verbetering van de arbeidskwaliteit en -veiligheid.

Parallel zullen de sociale partners hun verantwoordelijkheid opnemen om maximaal in te zetten op werkgelegenheid, innovatie, concurrentievermogen en koopkracht.

Het eerste doel van het werkgelegenheidsbeleid is werkzoekenden sneller aan een job te helpen. De activeringsprocedure heeft haar nut bewezen: in de groepen die aan de procedure zijn onderworpen, daalde de werkloosheid met maar liefst 24%. Op die weg wil de regering verder gaan. Daarom wenst de regering, onverminderd de lopende Gemeenschapsdialoog, dat zo snel mogelijk een nieuw akkoord met de Gewesten kan worden gesloten over de activering en begeleiding van werkzoekenden. Dat moet gebeuren op basis van het voorstel dat de regering heeft gedaan om de termijn van tenlasteneming te verkorten, de begeleiding en de opvolging te verbeteren, duidelijke doelstellingen en engagementen inzake activering en efficiëntie van het beleid vast te stellen, en de bevoegdheden van de gewestelijke diensten uit te breiden.

De regering wenst de mobiliteit te versterken via mobiliteitspremies: voor intensieve taalopleiding, voor lange verplaatsingen en voor interregionale verplaatsingen.

Ook de strijd tegen werkloosheidsvallen wordt voortgezet. Daartoe verhoogde de regering onlangs de werkbonus.

Ons uniek systeem van sociaal overleg moet koopkracht, werkgelegenheid en concurrentiekracht met

elkaar verzoenen. In een context van hoge inflatie, is een beheersing van onze loonkosten van essentieel belang. Ons specifiek stelsel van loonindexering heeft zijn nut bewezen. Ook in landen zonder automatische indexering worden de lonen in de feiten aan de inflatie aangepast, maar op een minder geleidelijke, een meer bruuske manier. In deze begroting maakt de regering geld vrij om ook de lonen van de dienstencheque-werknemers voortaan structureel te indexeren.

De regering wil bijkomende lastenverlagingen doorvoeren, in ruil voor geloofwaardige afspraken tussen de sociale partners over de ontwikkeling van de loonkosten en de versterking van innovatie en opleiding. Alleen zo kunnen we de werkgelegenheid in ons land veiligstellen. In afwachting zal het akkoord over de vereenvoudiging van de banenplannen worden uitgevoerd. De bestaande lastenverlagingen, nu versnipperd in een wirwar van complexe banenplannen, zullen worden omgezet en geconcentreerd op een structurele en voor de lagere lonen nog versterkte lastenverlaging. Werkzoekenden moeten sneller toegang hebben tot een passende job. De regering heeft aan de sociale partners concrete voorstellen gevraagd met betrekking tot de degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen en zal op basis daarvan de nodige beslissingen nemen.

De regering beloont werken door de jobkorting te versterken. De eerste schijf van de forfaitaire beroepskosten wordt opgetrokken en ook het plafond wordt verhoogd. Daarnaast wordt de fiscale vrijstelling van de werkgeversbijdrage in de verplaatsingskosten van de werknemers verdubbeld.

De regering zal ook waken over de diversiteit, de werkzaamheid van jongeren en allochtonen, en werk en privéleven beter op elkaar afstemmen. Ze zal binnenkort ook een meerjarenplan voorleggen voor arbeidsveiligheid en kwaliteit van de arbeid. Eén van de doelstellingen is de vermindering van het aantal arbeidsongevallen met 25 procent.

De verhoogde inflatie tast de koopkracht van heel wat mensen aan, allereerst van deze met een laag inkomen. Daarom heeft de regering het afgelopen jaar haar budgettaire marge hoofdzakelijk gebruikt om de laagste inkomens en de uitkeringen te verhogen.

De regering wenst de uitkeringen mee te laten stijgen met de welvaart. Hiervoor heeft zij de nodige middelen gereserveerd. De impact van deze enveloppe is bij de betrokkenen aanzienlijk. In veel gevallen gaan de zwaksten er enkele honderden euro's per jaar op vooruit. Dat kan het verschil betekenen tussen een lege en een volle stookolietank.

Deze regering laat de uitkeringsgerechtigden – werklozen, invaliden, kinderbijlaggerechtigden, mensen met een beroepsziekte of een arbeidsongeval, gepensioneerden – niet in de steek. De maatregelen die wij dit jaar namen, zullen de uitkeringen volgend jaar met ruim 800 miljoen euro verhogen.

Bovenop de al genomen maatregelen en onder meer met de welvaartsenveloppe, verhoogt de regering vanaf 1 juni volgend jaar de pensioenen met 1,5%. De minimum- en oudste pensioenen zullen met respectievelijk 3% en 2% worden opgetrokken. Analooq zullen ook de kinderbijlagen voor kinderen met een handicap worden verhoogd.

De regering besliste de genomen maatregelen in het sociaal energiebeleid te evalueren. Zij zal dat beleid versterken. Vanaf 1 januari kunnen gezinnen met een netto belastbaar inkomen van minder dan 26.000 euro een forfait van 105 euro genieten, of ze zich nu verwarmen met stookolie, gas of elektriciteit.

Kinderen zijn onze toekomst. Wij moeten in hen investeren. De kosten van de opvoeding zijn hoog.

Bijzondere inspanningen worden gedaan om de leeftijdstoeslag op te trekken en de discriminatie van kinderen met een handicap op te heffen.

De regering is van plan de gelijkschakeling van de minimumpensioenen van de zelfstandigen voort te zetten. Op 1 mei volgend jaar worden ze met 20 euro per maand opgetrokken.

We hebben allen recht op een menswaardig leven. Daarom streven we, fase per fase, naar de uitvoering van de talrijke maatregelen van het concrete Plan Armoedebestrijding, dat op zes krachtlijnen is toegespitst. Ze hebben tot doel arme personen de mogelijkheid te bieden een inkomen te hebben waarmee ze projecten kunnen opbouwen, iedereen het recht op gezondheid te waarborgen en de toegang tot de werkgelegenheid te bevorderen. Werkgelegenheid blijft immers de beste manier om op duurzame wijze uit de armoede te geraken, een woning te kunnen vinden en een gewaarborgde toegang te hebben tot energie en tot de verschillende overheidsdiensten van onze samenleving.

Dames en heren,

Van elke euro die we gezamenlijk verdienen, besteden we 10 cent aan gezondheidsuitgaven.

De wettelijke groeinorm voor de gezondheidsuitgaven maakt het mogelijk te beantwoorden aan de behoeften van vandaag en middels het Toekomstfonds het hoofd te bieden aan de behoeften van morgen. In 2009 reserveert de regering 307 miljoen euro voor het Toekomstfonds.

De ontwikkeling van nieuwe technologieën legt een ambitieus en tegelijk strikt beleid op. Zo verzekeren wij aan eenieder de toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg. Hetzelfde geldt voor de geneesmiddelen, een domein waar de steun aan innovatie inhoudt dat budgettaire marges moeten worden vrijgemaakt, meer bepaald via een sterker beroep op de generische geneesmiddelen en de goedkope geneesmiddelen. Dat geldt ook voor implantaten, aangezien de prijzen in België beduidend hoger liggen dan die in de buurlanden. Om de ongerechtvaardigde verschillen in medische praktijken in ziekenhuizen te verminderen, wordt het systeem van referentiebedragen ingevoerd.

Verder zal de regering in 2009 de implementatie voortzetten van het kankerplan. Prioriteit zal ook gaan naar de chronisch zieken, naar de tariefzekerheid in de sectoren die de akkoorden voor de komende twee jaar moeten heronderhandelen, naar de versterking van de aantrekkelijkheid van het beroep van verpleegkundigen, naar de verbetering van het netwerk van spoedhulp en naar de bevordering van de huisartsenij.

Ziek zijn kan arm maken, maar arm zijn maakt ook ziek. Principieel heeft iedereen eenzelfde recht op gezondheidszorg, maar 60 procent van de armen kan de kosten voor gezondheidszorg niet meer dragen, en 17 procent moet zelfs verzorging uitstellen om financiële redenen. Onze samenleving moet de gezondheidsongelijkheid verder terugdringen. De regering vergemakkelijkt, binnen de grenzen van wat haalbaar is, de toegang tot het OMNIO-statuuut en de derdebetalersregeling.

De jongste jaren merken we een verschuiving van de kostenstijging in de gezondheidszorg. Tussen 2002 en 2005 nam het persoonlijke aandeel van de patiënt met bijna een vijfde toe. Patiënten reageren hier

soms op met het afsluiten van een extra ziektekostenverzekering bij hun ziekenfonds of bij een privéverzekeraar. Het is essentieel de leefbaarheid en de goede werking van deze bijkomende verzekeringen te beveiligen en om op te treden tegen abusieve tariefverhogingen.

Dames en heren,

Ook in moeilijke tijden moeten we oog hebben voor de lange termijn. Om de pensioenen van morgen veilig te stellen, organiseert de regering dit najaar een Nationale Pensioenconferentie. Er staan immers belangrijke vragen open: hoe financieren we in de toekomst de pensioenen? Hoe verzekeren we voor de mensen een pensioen dat hen in staat stelt om de levensstandaard te behouden? Hoe bewaren we de solidariteit tussen de huidige en de toekomstige generaties, en binnen de oudere generatie? Hoe zorgen we voor een gepast evenwicht tussen solidariteit en verzekering? De reflectie over die vragen moet breed en omvattend zijn, maar moet het ook mogelijk maken om over één tot twee jaar concrete en betekenisvolle veranderingen voor te stellen.

Energie wordt duurder. Dat weegt op het gezinsbudget en op de concurrentiekracht van de bedrijven. Nationale overheden hebben weinig greep op het mondiale proces van vraag en aanbod van primaire energiebronnen. Aangezien wij invoerder zijn van aardgas en aardolie en inmiddels ook van elektriciteit, dreigen wij, ondanks de totstandkoming van een Europese energiemarkt, onze bevoorrading niet in de hand te hebben.

Wij zullen in de loop van 2009 de energiemix voor de toekomst vastleggen op basis van rationele en doordachte argumenten, in functie van bevoorradingsszekerheid, van zo laag mogelijke CO2-uitstoot maar ook van kostprijs.

Onze levenswijze leidt tot een verhoogde uitstoot van broeikasgassen en fijn stof, met nefaste gevolgen voor klimaat en gezondheid. Gezinnen, bedrijven, overheden en andere sectoren moeten hun uitstoot ingrijpend terugschroeven.

Wij delen de ambitie van de Europese Commissie voor het Europese klimaat- en energiepakket. Energiezuinige gebouwen en CO2-arm vervoer moeten worden bevorderd.

De regering zal, in samenspraak met de gewesten, een gunstiger investeringsklimaat scheppen, zodat investeringen in bijkomende productiecapaciteit tijdig kunnen gebeuren. Zij zal zorgen voor meer concurrentie tussen de diverse spelers op de markt. Dat betekent dat onze inspanningen voor een onafhankelijk beheer van het gastransportnet worden voortgezet en dat onafhankelijke vervoersnetten zullen zorgen voor verantwoorde prijzen voor gezinnen en burgers. Bovendien moet de CREG kunnen optreden wanneer excessieve winstmarges worden vastgesteld.

De regering wil resoluut werk maken van concurrentie in de productie en dus lagere prijzen, waarbij monopoliewinsten worden uitgezuiverd. Ze heeft daarom de CREG aanzienlijk versterkt. Ook is gevraagd te onderzoeken hoe de daling van de prijzen van de energiedragers haar weerslag moet vinden in lagere binnenlandse prijzen. De regering zal een plan van aanpak opstellen dat nog dit jaar tot concrete maatregelen zal leiden.

Hogere energiekosten mogen geen rem zetten op de mobiliteit van de werknemers. Het mag niet dat

iemand een job weigert wegens te hoge kosten voor het woon-werkverkeer. De regering is bereid om invulling te geven aan de vraag van de sociale partners om meer rekening te houden met de kosten van het woon-werkverkeer.

Fraude werd niet als sluitpost voor de begroting gebruikt. Fraude moet met wortel en tak worden uitgeroeid. Het actieplan voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude zal een gestructureerde gegevensuitwisseling tot stand brengen tussen alle diensten die bij fraudebestrijding betrokken zijn. Dat maakt gerichte en gecoördineerde fiscale en sociale acties mogelijk. Om te verzekeren dat alle belastingplichtigen, rechthebbenden en werkgevers gelijk worden behandeld, werd de opdracht gegeven een meting te starten van de performantie van de sociale en fiscale inspectiediensten.

Dames en heren,

De regering werkt aan een totaalaanpak van de migratie. Op die manier willen wij een algemene visie op dit beleid voor de komende jaren vastleggen.

In het terugkeerbeleid, waar de minister van Migratie een vernieuwende opvangmethode voor gezinnen met kinderen uitprobeert, zijn we met die aanpak al begonnen. De regering engageert zich verder om minderjarigen niet langer in gesloten centra op te sluiten, tenzij als uiterste maatregel en in welbepaalde gevallen. Voorts maakte de regering concrete afspraken over de terugkeer van asielzoekers die in de opvangcentra verblijven.

De regering blijft bij haar engagement om 0,7% van het bruto nationaal inkomen aan ontwikkelingssamenwerking te besteden. Zij zal volgend jaar als opstap daartoe al 0,6% realiseren. Dat impliceert een inspanning van alle betrokken regeringen. Ten opzichte van de Millenniumdoelstellingen is er halfweg enige vooruitgang geboekt, maar de ontwikkelingen verschillen sterk van land tot land en binnen de landen zelf. Daaruit blijkt dat er langdurige inspanningen moeten worden geleverd, zowel kwantitatief als kwalitatief. Vanuit die vaststelling mag België niet achterblijven. De evaluatie van de wet van 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking wordt voltooid en zal binnenkort leiden tot ontwerpen die de wet doeltreffender maken en er het acquis van de verklaringen van Monterrey, Parijs en Accra, en van de Gedragscode van de EU in integreren. Het is belangrijk om de procedures op één lijn te brengen en de coördinatie tussen alle partijen te verbeteren. In diezelfde context zal de regering een debat beginnen over een beperking de lijst van de begunstigde landen van onze ontwikkelingssamenwerking, om ook hier onze steun zo doeltreffend mogelijk te maken.

Mijnheer de voorzitter,

Dames en heren,

De geopolitieke toestand is grondig aan het veranderen.

Die ontwikkeling kunnen wij slechts bemeesteren door een gezamenlijke internationale aanpak. Allereerst via de Europese Unie, daarnaast ook in het kader van de Navo en de Verenigde Naties. Wij pleiten voor een versterking van de rol van de Unie in de mondialisering en een versterking van het multilateralisme. Dat vergt een volgehouden, collectieve inspanning van onze diplomatie, onze ontwikkelingsamenwerking en onze defensie, maar ook een individuele inspanning van elke minister die binnen zijn bevoegdheidsdomein Europees en buitenlands optreedt. Zonder een veilige omgeving zijn al onze inspanningen zinloos. Daarom nemen wij onze verantwoordelijkheid op door met zowel militaire als civiele middelen deel te nemen aan internationale operaties overeenkomstig het Charter van de Verenigde Naties in VN-, NAVO- en EU-verband. Met 1200 militairen ligt het zwaartepunt in Kosovo, Afghanistan, Libanon en Tsjaad. Op het civiele vlak nemen 67 politiemensen, magistraten en andere deskundigen deel aan acht operaties. Deze inzet belichaamt bovendien een krachtig instrument in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, het terrorisme en mensen- en drugshandel. Ik wil hier uitdrukkelijk hulde brengen aan al onze landgenoten die dag aan dag, soms in gevaarlijke omstandigheden, bijdragen aan een veiliger wereld. Ik betuig daarbij in het bijzonder eer aan diegenen die het voorbije jaar bij het vervullen van hun opdracht het leven verloren hebben.

België volgt een eigen, duidelijke koers in zijn buitenlands beleid. Dat is bijvoorbeeld duidelijk gebleken in het debat over de toekenning van een NAVO Membership Action Plan aan Oekraïne en Georgië, en in de discussies over het toekennen van een Associatie- en Stabilisatieakkoord aan Servië. België neemt ook zijn verantwoordelijkheid op. In het bijzonder wil de regering dat blijven doen voor het gebied van de Grote Meren en wil zij het geprivilegieerde karakter van de relaties tussen België en de Democratische Republiek Kongo in stand houden. Daarom wenst zij die relaties te normaliseren.

Globalisering biedt kansen, maar ook uitdagingen. De Belgische regering is daarom voorstander van een vrijere maar gereguleerde wereldhandel, zoals de WTO die nastreeft. De rol van het IMF en van de Wereldbank is beslissend voor veel landen. België pleit om de werking van de internationale financiële verder te verbeteren.

België leeft van uitvoer en van buitenlandse investeringen. Het zwaartepunt hiervan ligt overduidelijk in de eurozone. Maar we stellen ook vast dat in Azië de economische groei veel hoger is. Daarom moeten en zullen we de Belgische ondernemingen helpen om in dat continent maar ook in Latijns-Amerika en Centraal- en Oost-Europa, marktaandeel te winnen. Daarom zet de federale regering alle zeilen bij voor een versterking van de economische diplomatie in samenwerking met de Gewesten.

De verschuivingen in de wereldeconomie zetten ook blijvend druk op de voedselprijzen. Voedselveiligheid en voedselzekerheid worden een steeds grotere zorg. Daarom blijft de regering het Europese landbouwmodel versterken. Het waarborgt voedselzekerheid én voedselveiligheid. Daarom ook verkregen wij in Europa dat biobrandstoffen duurzaam moeten zijn, dat ze de voedselprijzen niet mogen doen stijgen en dat de landbouw in de ontwikkelingslanden meer moet worden geholpen.

Ons land wordt in de tweede helft van 2010 voorzitter van de Europese Unie. Wij hebben de voorbereiding ervan aangevat. Wij zetten een mechanisme op om het brede publiek, de sociale partners en de civiele maatschappij bij de voorbereiding te betrekken. Het programma moet worden voorgelegd aan de Raad van de Europese Unie in november 2009. De voorbereiding wordt in belangrijke mate bemoeilijkt door de onzekerheid die heerst rond de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Ik verwacht dat die onzekerheid zal aanslepen tot in het najaar van 2009. Aan Belgische kant leggen wij morgen de ratificatie-akte neer in Rome.

Dames en heren,

Ook in het veiligheidsbeleid staat een druk programma op stapel. Prioriteit in de civiele veiligheid blijft de brandweershervorming. De wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid wordt verder uitgevoerd. Maar de hervorming zal gebeuren op een constante wijze met inbreng in het debat van steden, gemeenten en brandweerfederaties. Zowel voor de professionele brandweerlui als de vrijwilligers zal de regering een modern statuut ontwerpen. De gesprekken met de werknemersorganisaties starten binnenkort. Voor de financiële kant van deze hervorming zullen we een tijdsplan uittekenen waarbinnen de dotatie van de federale overheid stelselmatig kan verhogen, om na verloop van tijd de wettelijk bepaalde 50/50-verhouding te bereiken.

Hoewel onze normen en de controle inzake nucleaire veiligheid zeer streng zijn, is onlangs gebleken dat er nog verbetering mogelijk is. Het FANC moet zo goed mogelijk zijn informatie- en beschermingsopdracht beter vervullen.

Onze visie over de geïntegreerde politie wijkt niet af van de beleidsdoelstellingen van het nationaal veiligheidsplan 2008-2012. De discussies over de werking van de politietop herinneren ons aan het belang van de verdere uitbouw van een goede en efficiënte politiedienst. Het kerntakendebat is niet gesloten. Ook een verdere rationalisering van structuren en werkprocessen moet bijdragen tot een meer operationele capaciteit. Een debat over de schaalvergroting van de politiezones hoort daarbij.

De regering werkt verder aan een betere verstandhouding en informatie-uitwisseling tussen de verschillende diensten, om ons land zo goed als mogelijk te beveiligen tegen het internationaal terrorisme. Zij zal de mogelijkheid en wenselijkheid van de oprichting van een nationale terrorisme-eenheid binnen de federale politie nagaan.

De regering zal ook werk maken van een betere beveiliging van de belangrijkste ICT-infrastructuur en informatiesystemen en de reactiecapaciteit tegen cyberaanvallen en andere ICT-incidenten verhogen.

Met Justitie zetten we de ingeslagen weg verder. Een geloofwaardige strafuitvoering blijft dé absolute prioriteit. De uitvoering van het Masterplan gevangenis is op schema en krijgt ook volgend jaar verder haar beslag. De eerste resultaten zijn al zichtbaar op het terrein. De regering investeert in een substantiële verhoging van de gevangenis capaciteit maar evenzeer in alternatieven zoals het elektronisch toezicht en de autonome werkstraf.

Zij maakt ook werk van de hervorming van de rechterlijke organisatie. Onze justitie moet efficiënt, betaalbaar en laagdrempelig zijn; wij moeten meer doen met minder. De verslagen van de Hoge Raad voor de Justitie en van het College van Procureurs-generaal zijn een van de elementen die de hervorming zullen inspireren. Binnen een jaar moet een blauwdruk voor het veranderingsproces op tafel liggen.

De gedeconcentreerde werking van de FOD Justitie moet leiden tot een verbetering van de dienstverlening voor de rechterlijke organisatie. Het Instituut voor de Gerechtelijke Opleiding moet zich waarmaken als vormingsinstituut.

In ons verkeershandhavingsbeleid zal een verbetering van de verwerkingscapaciteit leiden tot meer veiligheid in het verkeer. Niet alleen de pakkans maar ook de kans op een straf zal hiertoe verhoogd worden.

Wij hebben ook een bijzondere zorg voor de jeugdcriminaliteit. Er is een duidelijke en intense samenwerking nodig tussen alle actoren – federaal en regionaal. Goede afspraken moeten een correcte toepassing van de bestaande jeugdwet mogelijk maken. Een voorbeeld hiervan is alvast het protocolakkoord dat wordt afgerond over de federale centra en waardoor meer plaatsen vrijkomen voor delinquente minderjarigen.

Het federaal regeerakkoord bepaalt uitdrukkelijk dat een nieuwe stap in de hervorming van onze instellingen noodzakelijk is. Dat engagement krijgt verder vorm in een verruimd onderhandelingskader binnen een dialoog van Gemeenschap tot Gemeenschap, die vorige week werd opgestart. Deze staatshervorming blijft een integraal onderdeel van het federaal regeerakkoord; de realisatie ervan maakt deel uit van de gemaakte afspraken. De federale regering zal de dialoog daartoe van nabij opvolgen en ondersteunen.

Mijnheer de Voorzitter,

Dames en heren,

Dit zijn moeilijke tijden. Mensen zijn onzeker en zoeken vertrouwen. Wij willen hen opnieuw die zekerheid en dat vertrouwen geven. De regering neemt in deze omstandigheden haar verantwoordelijkheid op.

Ze is krachtig opgetreden en heeft het voortouw genomen in de financiële crisis, en ze blijft de gebeurtenissen en ontwikkelingen waakzaam opvolgen.

Door een begroting in evenwicht in te dienen en door die doelstelling permanent te bewaken, vermijdt de regering dat de overheidsfinanciën ontsporen. Binnen de beschikbare beleidsruimte, doen we belangrijke inspanningen om het concurrentievermogen van de bedrijven te ondersteunen en om, door allerlei sociale maatregelen, de koopkracht te versterken voor hen die dat het meeste nodig hebben.

De regering stelt zich op als een betrouwbare partner van de sociale partners, in het bijzonder bij hun onderhandelingen over een interprofessioneel akkoord voor 2009-2010.

Dames en heren,

Ons land staat voor grote uitdagingen en problemen.

Er is de vertraging van de economische groei, die weegt op de overheidsfinanciën, die de concurrentiepositie van onze bedrijven en de werkgelegenheid onder druk zet, die invreet op de koopkracht van de mensen.

Er is de toenemende instabiliteit en onzekerheid op het internationale politieke vlak, en de blijvende dreiging van onveiligheid en terreur.

Er is de blijvende druk op het leefmilieu en het klimaat door onze manier van leven, van produceren en van consumeren.

De regering neemt haar verantwoordelijkheid en zal deze en andere uitdagingen en problemen aanpakken, toekomst- en resultaatgericht, maar zij kan dat niet alleen. Het antwoord moeten we samen geven. De samenleving is niet van de overheid, ze is van de mensen. Samen dragen wij verantwoordelijkheid voor heden en toekomst. Iedereen moet zijn bijdrage leveren. Iedereen moet een inspanning doen.

De andere overheden, de deelstaten en de lokale besturen moeten hun bijdrage leveren opdat wij de begrotingsdoelstelling halen, nu en volgend jaar, opdat wij de lasten van de vergrijzing niet op de komende generaties afschuiven.

Van de sociale partners, vakbonden en werkgevers, die straks onderhandelen over de loon- en arbeidsvoorwaarden voor 2009-2010, verwachten wij dat zij waken over onze concurrentiepositie, over onze werkgelegenheid en over de kwaliteit van onze arbeid.

Van de ziekenfondsen en de artsen verwachten wij dat zij, binnen de beschikbare budgetten, de gezondheidszorg kwaliteitsvol, toegankelijk én betaalbaar houden.

Van de ambtenaren, de magistraten en de politiemensen verwachten wij dat zij op een klantvriendelijke, efficiënte en onkreukbare manier ten dienste te staan van de bevolking, elke dag opnieuw.

Van de burgers, ten slotte, verwachten wij dat zij de regelgeving die op democratische wijze tot stand is gekomen naleven, hun burgerplichten nakomen, zich respectvol gedragen en zorgzaam omgaan met natuur en milieu. De aarde moet nog een hele tijd meegaan: zij is niet van ons, ongeschonden moeten we haar doorgeven aan hen die na ons komen.

En de mensen en de samenleving mogen van ons verwachten, dat we investeren in onze kerntaken en onze job doen, ten dienste van alle inwoners van dit land.

Werken aan de toekomst moeten we samen doen. Alleen samen kunnen we zorgen voor veiligheid, vrijheid, zekerheid en vooruitgang voor elke inwoner van dit land.

Ik zal u voor dit werk het vertrouwen vragen.